

„BLAŽENI SU KROTKI JER ĆE ONI NASLEDITI ZEMLJU“

U mladosti nas privlače putovanja i traganje za novim iskustvima, dok su u zreloj dobi osamljivanje, komunikacija s prirodom i distanciranje privlačniji od bilo kakvih razonoda.

U posljednje vreme mi se dopada da radim u bašti. Preda mnom su četiri stotine kvadratnih metara zemlje i beskonačne mogućnosti. Negujući biljke, svaki put se iznova uveravam koliko je sve na svetu povezano: biljke, životinje i čovek žive u skladu sa univerzalnim pravilima.

Nije tajna da gladovanje leči veliki broj bolesti. Ali je pritom i čovekovo duševno stanje od ogromne važnosti. I suprotno: ako čovek u toku gladovanja oseća strah, uninije, ispoljava gnev i muče ga brige, zdravlje mu se narušava. Zašto?

Čovek se, kao dijalektičko biće, sastoji od suprotnosti: leva hemisfera razmišlja logički, a desna kroz slike; svest stupa u interakciju s podsvešću; aktivnost se smenjuje stanjem opuštenosti; fizička energija stupa u interakciju sa duhovnom.

Za svakodnevni život nam je neophodna fizička energija i mi je dobijamo kroz hranu. Našem duhovnom „talu“ hrana nije potrebna, ono živi u skladu s drugim principima. Međutim, osnovna životna energija dopire iz nevidljive energije duše. Ograničavanje spoljašnje, vitalne energije aktivira unutrašnju, daleko značajniju.

Šta čini čovek kada se razboli? On više ne razmišlja o hrani, seksu, poslu. Ne želi ni sa kim da komunicira, ima potrebu da se od svega udalji. Ako se bude udaljio ne samo od svojih želja i problema, već i od strahova, kajanja i uvređenosti – tada će nastupiti ozdravljenje.

U mom dvorištu je raslo jedno staro drvo. Stablo je počeo da prekriva bršljan, a lišće se osušilo. Bila je to manifestacija obične starosti. Odlučio sam da drvetu dam šansu i, kada sam imao slobodnog vremena, latio sam se testere i isekao dve trećine grana. U proleće sam video kako je započeo novi život drveta: oživelo je, osvežilo se, pojavili su se čvrsti, zeleni listovi.

Na grobu jednog dugovekog čoveka u Starom Rimu stajao je natpis: „Dugo sam živeo jer sam umereno jeo i pio“. Aktiviranje dublje vitalne energije se dešava kad, s jedne strane, postoji ljubav i radost u duši, a s druge – ograničenje spoljašnjih funkcija.

Na hranu, seks, posao, uvređenost i brige se troši ogromna količina duševne energije. Primetio sam zadivljujuću zakonomernost: aktivnost koja se često ponavlja poprima energetsko telo, odnosno iz nje nastaje nova funkcija. A funkcija kasnije može da postane i organ.

Sovjetski psiholog Leontjev je došao do zapanjujućeg otkrića, koje je protivrečilo celokupnoj materijalističkoj

nauci: prvo se pojavljuje funkcija, a zatim organ. Drugim rečima, na nivou polja prvo nastaje funkcija, a zatim se ona materijalizuje u vidu organa.

Ako se čovek klanja hrani, seksu ili poslu, ako neprestano razmišlja o tome i fokusiran je na svoje želje, tada oslobađanje energije s ciljem realizacije tih funkcija isprva postaje navika, a potom se odvija kontinuirano. Čovek postaje rob svojih želja. On ne može da se odrekne ukusne hrane i počinje da se prejeda. Ne može da kontroliše svoje seksualne želje i pada u razvrat. Obuzetost poslom dovodi do toga da posao za njega postaje smisao života i on počinje da ludi od želje za bogaćenjem. Jer, posao je izvor novca i blagostanja.

Četvrta, od ukupno Deset zapovesti, kaže: „*Poštuj subotu*“. To znači da je periodično potrebno udaljavati se i od najvažnijih poslova i želja kako bismo slobodno vreme posvetili Bogu i molitvi.

Čoveku je dugo bilo dopušteno da poseduje samo ono što je spreman da izgubi, čega je iznutra spreman da se odrekne.

Zašto će „*krotki naslediti zemlju*“? Od pamtiveka je najveće bogatstvo za čoveka bila zemlja – teritorija na kojoj je gradio svoju kuću i sadio useve.

Umeće da kontrolišemo sebe, da se žrtvujemo i ne zavisimo od onoga što imamo i jeste krotkost. Krotak čovek može da kontroliše pohlepu, zavist, sposoban je za žrtvu, shvata da cilj života nisu novac i bogatstvo već ljubav. Takvi ljudi dobijaju darove života i ne postaju njihovi robovi. Zbog toga oni mogu da naslede zemlju. Čovek koji je u stanju da posti, da se odriče i žrtvuje, a

pritom je veseo, radostan i dobrodušan – takav čovek može da bude i uspešan i zdrav.

U proleće sam primetio kako je na stablu jabuke u mom vrtu počelo da se suši i uvrće lišće. Nakon nekog vremena čitava jabuka je bila napadnuta štetočinom.

Drvo je bilo malo, niže od dva metra. Nisam znao kakvim otrovima treba prskati lišće a, iskreno, i nisam želeo da to radim. Razmišljao sam na sledeći način: nisu krivi insekti–štetočine, niti bakterije. Ako je drvo obolelo – znači da mu je opao imunitet. A na drvo takođe može da utiče i energija njegovog vlasnika.

Odlučio sam da napravim eksperiment pa sam odrezao sve grane, ostavivši samo deblo. U toku tri letnja meseca izrasle su nove grane dužine jednog metra. Jabuka nije dala plodove, ali su svi listovi na novim granama bili zdravi, čisti i elastični. Drvo je ozdravilo. Izgubivši spoljašnju energiju, dobilo je unutrašnji život i započela je nova razvojna etapa.

Posmatrao sam stablo jabuke i razmišljao o tome kako svaka religija otpočinje žrtvom. Onaj koji ne ume da daje, neće znati ni kako da prima.

GORDOST

Navikli smo da mislimo kako je gordost nešto mitsko i maglovito, kako se jednom neki anđeo pogordio i postao đavo, pa zbog toga ljudi imaju mnogo problema. Današnje pragmatično čovečanstvo uz osmeh sluša te religiozne priče.

Religija nam govori o tome da je greh uzrok bolesti, a da je u korenu greha gordost, odnosno udaljavanje od Boga. Dakle, ako pobedimo gordost, moći ćemo da se oslobodimo od greha i da se izlečimo od svih bolesti.

Suprotno od gordosti je poniznost. Ustaljeni religiozni pogled na poniznost približno je ovakav: potrebno je da priznamo da smo apsolutno grešni, najništavniji od svih ljudi koji postoje te da se kajemo, kajemo i kajemo. Uz to, treba da se odrekujemo svih životnih zadovoljstava. Potrebno je da u sebi omrznemo greh i da ga ciljano uništavamo.

Međutim, sklonost ka samoponižavanju i samouništenju na neki način se nije primila kod većine vernika. Tim pre što ova tendencija nema nikakve veze s hrišćanstvom.

Hristos uopšte nije pozivao na to da treba da se usredsredimo na grešnost. Nije podučavao da u čoveku treba videti slugu Božjeg, biće koje je zatrovano prvobitnim

grehom. Suprotno od toga, Hristos je učio da svi ljudi mogu postati sinovi Božji, da ne treba da tugujemo zbog svoje grešnosti, već je potrebno da budemo svesni sopstvenih nedostataka i poboljšavamo svoju zemaljsku prirodu kroz ljubav prema Bogu. Učio je da ne treba da se posipamo pepelom, baveći se svojim gresima, već da neprestano poboljšavamo karakter, postupno se približavajući Bogu.

Čovekovu dušu je stvorio Bog, dok je telo krhko i nesavršeno. Čovek je sazdan od praha i gline, ali je pritom obdaren besmrtnom dušom, o čemu nam govori Biblija. Kada čovek zaboravlja na to da je njegovo istinsko „ja“ božansko i večno, kada veruje da su fizička i duhovna ljuštura njegovo istinsko „ja“, tada dolazi do gubitka jedinstva s Tvorcem. I tada otpočinje borba s Božjom voljom, jer je čoveku nesnosno teško da prihvati gubitak materijalnih, duhovnih i duševnih vrednosti.

Ko smo mi, odakle smo došli i kuda idemo? Ako čovek ne zna da je on božansko, a istovremeno fizičko, nesavršeno i prolazno biće, tada može da zaluta na putu života.

Naša duša se zapravo sastoji iz dva dela, dve polovine – božanske i ljudske. Prelazak iz jedne u drugu se odvija prirodno i neprimetno. Juče je čovek imao jednu predstavu o sreći, a danas – drugu. Juče je za njega najveća sreća bila briga o duši, a danas o blagostanju i sutrašnjici. Sutra će mu na prvom mestu biti novac i zadovoljstva, a prekosutra će otpočeti degradacija njegove ličnosti, sudbine i zdravlja.

Sve ono čemu se klanjamo na štetu ljubavi moramo da izgubimo – to je zakon prirode. Radi se o tome da duša živi od ljubavi, dok bez nje umire, a posledično tome umiru duh i telo.

Onome koji se klanja voljenoj osobi suđeno je da je izgubi ili da od nje doživi izdaju, preljubu i uvredu. Onaj koji se klanja sutrašnjem danu – izgubiće ga. Ako se čovek klanja novcu, materijalnim dobrima i seksu – očekuje ga neminovan gubitak svega toga.

Sećam se kakvog ukusa su bili hrana i napici pre dvadeset godina. Tada nisu postojali plastični paradajz i krastavci, niti je izmišljena jagoda koja se od krompira razlikuje samo po boji i veličini. Tada je pivo bilo pravo, a hleb ukusan.

Zapadna civilizacija, koja se klanja hrani, seksu i blagostanju, postepeno sve to gubi. U poslednje vreme ova činjenica postaje sve očiglednija. Kod muškaraca se smanjuje potencija, a kod žena senzualnost i želja za decom. Hrana postaje plastična, a napici – zatrovani.

Život se pretvorio u neprekidnu trku. Potrošač ne može da bude srećan. On je sličan narkomanu koji sve vreme mora da pojačava dozu jer mu sreća, kao i voda, prolazi kroz prste. Što smo jače vezani za svoje nesavršeno, spoljašnje „ja“, tim brže propadaju naša čula, a zatim se u nama gase životne sile.

U principu, ovaj mehanizam je opisan u svim Svetim knjigama, istina – u kodiranom obliku. Da bismo mogli da shvatimo istinu, potrebno je da je propatimo. Potrebno je da se promenimo, prođemo kroz proces tegobnog

napuštanja uobičajenih stereotipa. Zbog toga su se velike istine uvek prenosile kroz bajke, mitove, parabole ili priče koje naizgled govore o najjednostavnijim stvarima.

Površno i bukvalno tumačenje Biblije je hrišćanstvo pretvorilo u bajku, a religiju u pozorišnu predstavu. Mi se po navici osmehnemo kad čujemo reč „gordost“, ne shvatajući koliko je ova tendencija opasna.

Nedavno sam komunicirao s jednim davnašnjim poznanikom koji živi u drugom gradu. Zajedno smo krenuli na pecanje i razgovarali za stolom.

Čim smo se sreli, odmah mi je privukla pažnju sivkasta boja njegovog lica, a dok smo hodali ulicom, primetio sam da se vrlo teško kreće.

– Uvek si bio izdržljiviji od mene – podsetio sam ga – mogao si satima da pešačiš po planinama. Šta ti se dogodilo?

– Drugi mali moždani udar – odgovorio mi je. – Slabiji dotok krvi u motorne zone zbog čega se jedva krećem.

Setio sam se razgovora koji smo vodili pre nekoliko godina. Tada je bio u teškoj životnoj situaciji – napustila ga je vanbračna supruga i jako je patio. Prvo je bio veoma ogorčen na nju, a zatim je pao u depresiju.

– Ne traži krivce! – rekao sam mu tada. – Uvek i za sve je krivo naše nesavršenstvo. Ne troši snagu na uvređenosti i uninije, već je preusmeri na poboljšanje svog karaktera. Ako si napravio grešku – ne posipaj se

pepelom i ne preziri sebe. Menjaj se, postani drugi čovek da ne bi ponavljao istu grešku.

Pogledaj se: neugledno se oblačiš, loše izgledaš. I dalje si iznutra revoltiran zbog onoga što ti se dogodilo. Spolja možemo i moramo da se borimo sa situacijama, ali unutrašnje neprihvatanje znači borbu s Božjom voljom. Beskorisno je boriti se s Bogom, jer ćeš izgubiti i snagu i zdravlje. Tvoje polje je u lošem stanju i najmanje što možeš da zaradiš je moždani udar. Otpusti od sebe tu situaciju inače su ti problemi zagarantovani. Nema smisla da se ljutiš na bivšu ženu jer si sam autor onoga što se desilo.

Svako biće je živo dok dobija energiju. Odnosi između muškarca i žene ne postoje sami po sebi, već je potrebno stalno pružati duševnu toplinu, pažnju. Komplimenti su takođe potrebni, ali i novac – jer je on ekvivalent za utrošenu energiju. Mislio si da si iznad nje, da si pametniji; bio si siguran da joj je sasvim dovoljna tvoja minimalna pažnja.

Zamisli sledeću situaciju: čovek nije naučio saobraćajna pravila, seo je u automobil, pritisnuo papučicu za gas i sleteo u jarak. Zatim se nekako iskobeljao iz automobila i grdno se naljutio se na cestu, auto i vremenske uslove, na koncu svega.

Ako trpiš neuspehe – znači da nisi savladao neko važno gradivo. Potrebno je da izvučeš zaključke i nastaviš dalje. Uvredljivosti i uniniju su sklone gordi i slabi ljudi. Gorda osoba će se pre ili kasnije uvek ispostaviti kao slaba.

Na kraju krajeva, svaka situacija nam se daje da bismo mogli da se promenimo, da bismo se razvijali, da se ne bismo vezivali za zemaljsku sreću i zaboravljali na svoju božansku prirodu. Ako to odbijaš da shvatiš – imaćeš probleme. Patiš od najbanalnije dijagnoze koja se zove gordost, a može se nazvati i – egoizam.

Šest meseci nakon tog razgovora saznao sam da je u bolnici. Noću je, na ulici, napadnut s leđa; nepoznati razbojnici su ga udarili flašom u glavu i opljačkali. U gradu je bilo mnogo migranata koji su ostali bez posla. Oni su na taj način zarađivali za život.

Sreli smo se kad je izašao iz bolnice.

– Još uvek ne želiš da prihvatiš ono što se desilo – konstatovao sam. – U tebi je aktivan program samouništenja. U takvim situacijama, može te snaći povreda glave, moždani udar, gubitak pamćenja i bilo šta drugo.

– Zaista ne želim da živim – priznao mi je.

– To govori tvoj egoizam. Nemaš o kome da se brineš i zato ne želiš da živiš. Da bismo bili srećni potrebno je da usrećimo bilo koga. Tako smo sazdani. Pronađi nekoga o kome ćeš brinuti, kome ćeš pomagati i videćeš da će ti odmah biti lakše.

Posle nekoliko meseci moj prijatelj je završio u bolnici sa upalom pluća. A problemi s plućima ukazuju na neprihvatanje situacije, na nezadovoljstvo sudbinom.

Kasnije, kada smo se sreli, objasnio sam mu:

– Izgubio si smisao života i na sebe si stavio krst. Preneli su mi kako čezneš da što pre umreš. Ali sudbinu ne možeš da prevariš. S Višeg plana ti neće dopustiti da desertiraš, neće ti dati laku i brzu smrt. Npr., kad se para-

lizuješ, preležaćeš desetak godina u postelji kao biljka i tada ćeš naučiti da se raduješ životu i da ga ceniš. Uzgred, većina paralizovanih osoba je srećna, sudeći po istraživanjima anketa.

Oči su mu bile ugasle. Ništa mi nije odgovorio.

Nekoliko godina kasnije je u teškom stanju prebačen u bolnicu. Lekari su dijagnostikovali manji moždani udar. Nakon godinu dana, ponovo je završio u bolnici jer ga je pogodio još jedan moždani udar.

I, evo, sad, kada je izašao iz bolnice, sedeli smo zajedno u društvu za stolom pričajući o raznim novostima, i ja, gledajući u njegovo lice mrke boje, nisam mogao da se oslobodim osećaja da se s njim nešto desilo, da se nešto promenilo. Na kraju sam shvatio: pogled. U očima mu se pojavio život. Sada, kada je faktički postao invalid, u njemu se pojavila volja za životom. Svaki dan je morao da se bori za sopstveno preživljavanje. Možda mu je život postao zanimljiviji...

Glas i oči vrlo dobro oslikavaju stanje u kome se čovek nalazi. Jedna moja prijateljica mi se, nakon smrti izvesnog poznatog glumca, poverila:

– Nekoliko meseci pre nego što se to dogodilo shvatila sam da su mu dani odbrojani.

– Kako? – bio sam znatiželjan.

– Njegove oči su bile ugasle. U njima nije bilo života.

Tad sam pomislio na to kako sudbina obično čoveku daje znake, ali mi ne obraćamo uvek pažnju na njih. Ponekad znaci dolaze u vidu bolesti koja signalizira o problemima u duši i poziva na promene.

Nedavno sam se u Španiji našao u jednom društvu i iznenada je nekom muškarcu pozlilo – osetio je jake bolove u krstima. Pitao sam njegovu partnerku, Ruskinju, da li on odavno trpi takve bolove.

– Već nekoliko godina – rekla mi je. – Liči na išijas. On je i sam lekar, ali je po tom pitanju nemoćan. Šta je uzrok tome?

– Snižena životna energija – odgovorio sam joj. – Čovek poseduje najmanje dve vrste energije – spoljašnju, povezanu s fizičkim telom, i dublju, povezanu sa suptilnim telima. U Kini se ona zove „č'i“, a u Indiji – „prana“. Sa stanovišta istočnjačke medicine, osnovna životna energija se nalazi u prvoj čakri koja je povezana sa urogenitalnim sistemom. Kada se snižava energija u bubrezima, tada se pojavljuje bol u krstima, u trtici.

Lekari smatraju da je uzrok išijasa povezan sa uklještenim nervom. Međutim, pravi uzrok išijasa je u sniženoj životnoj energiji. Starački išijas je povezan upravo sa ovim.

– A šta mog Španca očekuje u narednih nekoliko godina? – upitala me je.

– Životna energija je povezana s dušom. Kada je duša izložena problemima, energija opada. Energije se lišava prvenstveno urogenitalni sistem, a zatim i drugi fizički organi. Mogu da otpočnu i teške hronične bolesti.

Ovog leta sam se ponovo našao u društvu tog para. Španac je izgledao loše, hodao je uz pomoć štaka.

– Kako mu je zdravlje? – pitao sam njegovu saputnicu.

– Vrlo loše – uzdahnula je. – Morao je da napusti posao. Ima probleme sa zglobovima, počele su da mu trule kosti.

– Neću se baviti dijagnostikom, ali hajde da pokušamo da mu damo šansu – predložio sam joj. – Takav gubitak energije je najverovatnije posledica snažnog stresa koji je doživeo. Po svemu sudeći u njegovom životu je bilo nekih događaja koje nije mogao da prihvati. Podsvesno se i dalje bori protiv Božje volje.

Ogorčenost na sudbinu i njeno neprihvatanje je put do samouništenja. Jer, na suptilnom planu uvređenost predstavlja ubistvo. A budući da sudbina ne obuhvata samo jednu čovekovu inkarnaciju – ogorčenost na sudbinu je pokušaj samoubistva, i to ne samo u jednom životu.

Neka preispita svoj život, neka se priseti i prihvati sve ono što se bilo kada dogodilo. I neka svima oprosti, uključujući sebe i svoju sudbinu.

– Nema potrebe da se priseća – rekla je žena. – On još uvek ne može da oprosti ženi s kojom se razveo pre 15 godina.

– Šta ne može da joj oprosti?

– Smrt njihovog sina jedinca. Prelep i pametan mladić je poginuo u saobraćajnoj nesreći pre deset godina.

– Pa neka krene od toga da oprosti ženi.

– On je ubeđen da joj je oprostio. On se zaista i trudio da to učini, odlazio je u crkvu... – umorno je odmahнула rukom.

– On joj je oprostio, ali nije njegova duša. Nedovoljno je pokajati se i oprostiti jednom ili dvaput. Da bi naša površinska emocija mogla da prodre duboko u podsvest, neophodno je da je ponavljamo stotine i stotine puta i da pritom budemo vrlo jaki. A da bismo je neutralizovali i

u podsvesti, takođe je potrebno stotine pokušaja. Pritom, to je tek prva etapa. Potom je potrebno promeniti karakter tako da ukoliko se situacija ponovi, ne načinimo sličnu grešku.

Promena karaktera je prilično mukotrpan proces. Jedan od glavnih znakova gordosti je odsustvo želje za promenom, nemogućnost da promenimo odnos prema događajima. Gordost je nerazumevanje da božanska volja uvek radi za dobrobit našeg Višeg „ja“, za spasenje našeg kontakta s Višim „ja“ – dakle, ograničava se naše zemaljsko „ja“ kroz bolesti, nesreće ili čak i smrt.

Patnje moraju da nas podstiču ka ljubavi, a ne ka mržnji. Neuspesi i gubici moraju da nas podstiču ka razvojnim promenama, a ne ka ogorčenosti i uniniju.

Jedan od najvećih neprijatelja na putu duševne i fizičke harmonije je bajkovito, mitsko poimanje gordosti. Nekada davno se neki anđeo pogordio. Samo to. I ljudi zbog toga trpe probleme.

MOLITVA

Budućnost predstavlja realnost koja se nalazi na suptilnom planu. Na podsvesnom planu, koji je povezan s karmičkim poljem, čovek reaguje na budućnost kao na sadašnjost, na realnost. Pogrešna reakcija na budućnost dovodi do zdravstvenih i fizičkih problema.

Navikli smo da mislimo kako sami oblikujemo svoju budućnost, da to činimo u sadašnjosti. Ispostavilo se da to jeste tako, ali u daleko manjoj meri nego što mi to zamišljamo. U suštini, dešava se obrnuti proces: budućnost oblikuje sadašnjost. Pritom je budućnost povezana s čovekovom dušom.

Problemi u našoj duši stvaraju probleme u budućnosti, koji nam potom dolaze kroz sadašnjost. Štaviše, naša agresivna osećanja – kao što su uvređenost, zavist, osuđivanje, uninije – mogu da unište ne samo našu budućnost, već i zdravlje i sudbinu našeg potomstva. A zatim, podsvesno spasavajući svoju decu i unučad od nesreća, bolesti i smrti, mi oboljevamo od teške, neizlečive bolesti, patimo se, mučimo i umiremo. Prvo razbacujemo kamenje, a zatim ga prikupljamo.

Biblija je uzvišena knjiga u kojoj su kodirani zakoni razvoja duše. U Starom zavetu je napisano da Bog zbog